

OPINIA PRAWNA

Dotyczy: wyjaśnienia pojęć: interpelacja oraz zapytania radnych a także zasad dostępu radnych do informacji publicznej.

Na sesji Rady Powiatu Drawskiego w dniu 27 czerwca 2024 r. radna – Pani Barbara Głowacka wystąpiła z ustnym wnioskiem do radcy prawnego Starostwa Powiatowego o wyjaśnienie pojęć: interpelacja oraz zapytania radnych a także zasad dostępu radnych do informacji publicznej.

Na podstawie art. 21 ust. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), zwanej dalej ustawą, w sprawach dotyczących powiatu radni mogą kierować interpelacje i zapytania do starosty.

W myśl art. 21 ust. 10 ustawy interpelacja dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla powiatu. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania.

Natomiast – zgodnie z art. 21 ust. 11 ustawy - zapytania składa się w sprawach aktualnych problemów powiatu, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym. Przepis ust. 10 zdanie drugie stosuje się odpowiednio, co oznacza, że zapytanie powinno zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jego przedmiotem oraz wynikające z niego pytania.

Art. 21 ust. 12 ustawy stanowi, że interpelacje i zapytania składane są na piśmie do przewodniczącego rady, który przekazuje je niezwłocznie staroście. Starosta, lub osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązana udzielić odpowiedzi na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania interpelacji lub zapytania.

Ponadto w art. 21 ust. 13 ustawy nałożony został obowiązek, aby treść interpelacji i zapytań oraz udzielonych odpowiedzi podawana była do publicznej wiadomości poprzez niezwłoczną publikację w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej powiatu, oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty.

Również w Statucie Powiatu Drawskiego, przyjętego uchwałą Nr XIV/127/2004 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 13 lutego 2004 r. w sprawie Statutu Powiatu Drawskiego (t. j. Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2022 r., poz. 1874), zwanego dalej Statutem Powiatu Drawskiego, zawarte są uregulowania dotyczące interpelacji i zapytań radnych:

„§ 19.

1. W sprawach dotyczących Powiatu Radni mogą kierować interpelacje do Starosty.
2. Interpelacja dotyczy spraw o istotnym znaczeniu dla Powiatu. Interpelacja powinna zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jej przedmiotem oraz wynikające z niej pytania.
3. Interpelacje składane są na piśmie do Przewodniczącego Rady, który przekazuje je niezwłocznie Staroście. Starosta, lub osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązana udzielić odpowiedzi na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania interpelacji.

§ 20.

1. W sprawach dotyczących Powiatu Radni mogą kierować zapytania do Starosty.
2. Zapytania składa się w sprawach aktualnych problemów Powiatu, a także w celu uzyskania informacji o konkretnym stanie faktycznym. Zapytanie powinno zawierać krótkie przedstawienie stanu faktycznego będącego jego przedmiotem oraz wynikające z niego pytania.
3. Zapytania składane są na piśmie do Przewodniczącego Rady, który przekazuje je niezwłocznie Staroście. Starosta, lub osoba przez niego wyznaczona, jest zobowiązana udzielić odpowiedzi na piśmie nie później niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania zapytania.

§ 21.

1. Treść interpelacji i zapytań oraz udzielonych odpowiedzi podawana jest do publicznej wiadomości poprzez niezwłoczną publikację w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Powiatu oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty.
2. Wydział Biuro Rady Powiatu prowadzi rejestr zgłoszonych interpelacji i zapytań.”

Z powyższych przepisów wynika, że przedmiotem interpelacji są „sprawy o istotnym znaczeniu dla powiatu”, natomiast przedmiotem zapytania są „sprawy dotyczące aktualnych problemów powiatu”.

W praktyce problemy stwarzać może rozróżnienie „spraw o istotnym znaczeniu dla powiatu” od „spraw aktualnych problemów powiatu”. O tym, czy kierowane przez radnego pismo jest interpelacją, czy zapytaniem, decyduje sam radny. Jednakże oznaczenie pisma przez radnego jest bez znaczenia dla dalszej procedury udzielenia na nie odpowiedzi – w obu przypadkach sposób udzielenia odpowiedzi jest taki sam.

Natomiast zasady dostępu radnych do informacji określone zostały w art. 21 ust. 2a ustawy, który przyznaje radnym, w wykonywaniu mandatu radnego prawo, jeżeli nie narusza to dóbr osobistych innych osób, do uzyskiwania informacji i materiałów, wstępu do pomieszczeń, w których znajdują się te informacje i materiały, oraz wglądu w działalność starostwa powiatowego, a także spółek z udziałem powiatu, spółek handlowych z udziałem powiatowych osób prawnych, powiatowych osób prawnych, powiatowej jednostki organizacyjnej oraz zakładów i przedsiębiorstw samorządowych, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej.

Przepis art. 21 ust. 2a ustawy zwiększa uprawnienia kontrolne radnych w zakresie dostępu do informacji związanych z działalnością powiatu i jednostek wymienionych w tym przepisie, z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej.

Należy zaznaczyć, że radni mogą korzystać z przysługujących im uprawnień kontrolnych zawartych w art. 21 ust. 2a ustawy tylko i wyłącznie w zakresie mieszczącym się w obszarze zadań i kompetencji rady powiatu. Z prawa tego radni nie mogą korzystać dla zaspokojenia własnej ciekawości, chyba, że żądane informacje mają charakter informacji publicznej, do której dostęp ma każdy obywatel, i to nawet bez konieczności wskazywania w tym zakresie swego interesu prawnego lub faktycznego.

Ustawodawca nie określił sposobu realizacji przez radnych uprawnień wymienionych w art. 21 ust. 2a ustawy, w związku z czym pojawiają się wątpliwości na jakich zasadach radni mogą realizować swoje prawo, a w szczególności czy mają prawo w dowolnym czasie wchodzić do gabinetu starosty, gabinetu posiedzeń zarządu, gabinetów naczelników wydziałów podczas narad czy do jakichkolwiek innych pomieszczeń. Wątpliwości mogą dotyczyć również wskazania przez radnego związku żądania z zakresem zadań i kompetencji rady powiatu.

Wobec powyższego szczegółowe uregulowania dotyczące zasad, terminu, zakresu i trybu udostępniania radnym informacji o których mowa w art. 21 ust. 2a, powinny znaleźć się w statucie powiatu.

W § 8 ust. 3 – 5 Statutu Powiatu Drawskiego określone zostały zasady i procedura dostępu obywateli do informacji dotyczących działalności organów Powiatu Drawskiego, natomiast brak jest odrębnych uregulowań dotyczących udostępniania informacji radnym.

r.pr. Maria Półrolnik